

Universitätsbibliothek Paderborn

Instructio practica ...

Institutiones Theologiæ Mysticæ, Seu Facilem & practicum modum
Exercitia Spiritualia S.P. Ignatii Loyolæ per octiduum faciendi - item
triduanam recollectionem fructosè instituendi complectens, Et
Sacerdotibus Præcipuè, aut de Sacerdotali Statu suscipiendo
deliberantibus accomodata, Una cum ...

Lohner, Tobias

Dilingæ, 1680

§. 4. De Causa efficiente Exercitiorum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-48834](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-48834)

int, ea demum velut divinæ voluntati conformior eligatur.

IV. Post electionem denique duo præstanda sunt. 1. Oratio subjungenda, quæ DEO electio offeratur, & si quidem juxta ipsius voluntatem fuerit, confirmanda commendetur. Quo tempore si vel novas illustrationes ad confirmationem desuper immittas, vel certè voluntatem in electionis proposito firmam eligens adverterit, non est electio in dubium revocanda, sed credendum voluisse DEVM, voluntatem suam per discursum rationis inveniri. 2. Pro majori securitate rationes pro electo Statu conscriptæ etiam Directori ostendendæ sunt, & ejus quoque super electione judicium requirendum. 3. Videndum, quo modo vocatio executioni mandari queat; uti diligenter, quæ executionem impedire aut remorari possent, inquirenda, mediâque, quibus ejusmodi impedimenta removeri queant, cum consilio Directoris excogitanda erunt.

V. Quòd si error in electione quispiam adverteretur, nec statim mutare liceret, saltem conandum foret, ut post facti præventiam, damnum electionis probitate vitæ, & operum solertiâ compensetur; præcipuè verò Orationis remedium adhibeatur, si quis v. g. ad incontinentiam pronum se adverteret, & tamen Statum immutabilem ad continentiam servandam obligatû elegisse se adverteret; neque enim ijs, qui alium Statum, quàm ipse volebat, elegerunt, omnia media adeò subtrahit, quin veniam dare paratus sit, perseverantiâque in gratia perinde ac alijs peccatoribus graviter lapsis, licet negari non possit, difficiliorem hoc modo fore Salvationem, eò quòd præviderit DEVS pericula Salutis amittendæ, atque ideo per vocationem ad certum Statum eosdem è talibus periculis eripere voluerit.

§. IV.

De Causa efficiente Exercitiorum.

Per Causam efficientem hoc loco intelliguntur præcipuè Causæ Instrumentales, quæ præter DEVM (de quo hîc nihil speciatim monendum occurrit) cooperantur Exercitanti, eamque juvant in optato ex Exercitijs hisce Spiritualibus

fructu referendo, quales sunt Director, Minister, & Collocatores, à quibus, quid specialiter observandum sit, paulò distinctius in hoc paragrapho indicabitur.

MEMBRUM I.

De Directore.

I. Ad hunc quinque potissimum dotes requiruntur. Quarum prima est, ut sit *humilis & subjectus DEO*, cujus est instrumentum. Caveat proinde, ne, cum aliquem bonum effectum viderit in ijs, qui se exercent, quidquam suæ industriae aut peritiæ tribuat, cum hi omnes effectus gratiæ sint solo DEO, & consilia extrinsecus adhibita tantum operentur, quantum ipse DEVS cooperatur. Hinc nec de suo quidem apponat, sed, cum, ejusmodi consilia debeant ex divina inspiratione suscipi, sinat DEVM cum sua creatura disponere, juxta placitum voluntatis suæ. Quod ut melius & facilius opere ipso præstet, conservet se in animo prorsus indifferentem, & in nihil aliud feratur, nisi ut sanctissimum DEI beneplacitum in anima illa plenè & perfectè compleatur, & ipse tantum in eo laborer, ut, qui se exercet, id investigare sciat, & discat se à Dæmonis deceptionibus expedire, quibus homines retardare solet.

II. Altera dos est, ut magnâ *discretione & prudentiâ* sit præditus, quâ nôrit Spiritus & motiones ejus, quem exercet, dignoscere; sed & qualitates illius & Statum penetrare, & cum quovis secundum illius capacitatem agere.

III. Tertia dos est, ut magna etiam apud eum, qui exercetur, *authoritate*, polleat, tantâque cum libertate sive in docendo, sive monendo, sive corrigendo officium suum exequatur, ut ad exemplum Christi quasi potestatem habens loqui videatur. Ad quam quidem authoritatem non modicè juvabit, si parcus potius, & consideratus in sermone, quam garrulus & profusus esse deprehendatur.

IV. Quarta dos est, ut *suavitatem* potius & *mansuetudinem*, quam authoritatem semper præferat, maximè cum ijs, qui tentationes vel desolationes, aut ariditates & tædium patiuntur, quos proinde consolari, animare & erigere opportunis consilijs, precibusque tum suis, tum aliorum debet.

Ne enim gratus fiet eis, qui faciunt Exercitia, istique se magis ei confident & aperient.

V. Quinta denique dos est, ut magnam in Exercitijs tradendis *Peritiam & Dexteritatem* habeat, cumque in finem tum ipse antè, quàm ea tradat, aliquoties ea obierit; tum accuratè ea, quæ in libro Exercitiorum proponuntur, perlegerit; tum etiam aliquibus, in quibus sit minor iactura, si erretur, tradiderit, suumque modum procedendi, cum aliquo magis exercitato contulerit, ut, quid magis minùsve convenire deprehenderit, annotare queat.

VI. Porro tota hæc peritia & dexteritas in tribus ferè officijs consistit, quorum primum est *Solida instructio* circa naturam Exercitiorum, & modum eadem cum fructu faciendi, variâsque industrias & doctrinas, quæ, ante, in, & post Exercitia observentur, suggerendas, quales tum in ipso Libello Exercitiorum, tum passim in Authoribus, qui simili de materia scripserunt, reperire est.

VII. Secundum officium Peritiæ est *Præscriptio prudens materia* pro Meditationibus & Considerationibus, circa quam duo præcipuè sunt observanda. 1. Ut in proponendis punctis Meditationum ea non valde exaggeret, aut ita enucleet, ut, qui meditatur, ipse nihil novi per se invenire, aut certè non nisi ægrè queat, experientia quippe docet, magis omnes delectari, & moveri ijs, quæ per se inveniunt; & ideo satis erit, quasi digito indicare venam, quam deinde quisque sibi inveniat. Si tamen essent aliqui parùm capaces, aut minùs in meditando exercitati, ijs possent paulò amplius declarari, & Scripto offerri, ne memoria Exercitantis nimium fatigaretur, sicque devotio impediatur. 2. Ut, quandoquidem variæ sunt Personæ, quæ exercentur, noverit etiam varias illis pro singularum Scopis & qualitate materias præscribere. Nam *Religiosis* quidem producenda est in primis prima hebdomas, si priùs usum Meditandi non habuerunt, aut vitam duxerunt libertiorem. Alioqui confirmantur in sua vocatione: inducantur ad magnificiendas & observandas Ordinis Regulas, præsertim in materia votorum; juvenitur, ut intelligant causas minoris profectus sui; ingenereatur Zelus juvandi Proximos juxta suum Institutum: applicentur illis bene Meditationes ex Libello, & mixtim aliæ

secundum Institutum. *Ecclesiasticis Saecularibus* producat
 tur prima hebdomas in tertium & quartum diem: detur opera,
 ra, ut bene cognoscant difficultatem sui Status, cum teneantur
 se à Mundo avocare, utpote divino Ministerio deputati:
 discant bene proventus Ecclesiasticos dispensare, & Zelum
 animarum concipiant. *Laisci nobiliores* erudiantur, ut Iustitiam
 bene administrent: ut avaritiam & Superbiam fugiant:
 ut misericordes ac DEI timentes sint: ut Liberos bene
 educent: ut pacifici, & in participatione Sacramentorum firmi
 quentes sint: si in re quamvis gravi hæreant, regulæ electionum
 adhibeantur. *Rudioribus Laiscis* sufficiet prima hebdomas:
 expositio mandatorum DEI atque Ecclesiæ, peccata
 mortalia, quinque sensus, & opera misericordiæ: ut Sacramenta
 frequentent; bene regant Familiam; facultatibus
 justè & sobriè fruantur. *Mulieribus* fermè eadem tradenda
 quæ rudibus; nec facile adeantur earum domus, sed ipsæ
 citius accedant Ecclesiæ pro accipiendis Exercitijs.

VIII. Tertium officium est *Conversatio fructuosa* cum
 Exercitante, ad quam pertinet, ut cum quotidie semel saltem
 (nisi necessitas aliud exigat, aut utilitas suadeat) opportuno
 tempore visitet: ut rationem Meditationis & internarum
 motionum, puta Consolationum vel desolationum sollicitè
 eximat: in desolationibus & ariditatibus animer, & viam
 tum ad faciliorem in Meditatione discursum aperiat: tum remedia
 pro ariditate tollenda & devotione recuperanda præ-
 denter ostendat: in consolationibus non diu ipsum detineat
 sed breviter modum ex ijs proficiendi edoceat, & de reliquo
 Creatorem cum sua Creatura, & hanc vicissim cum illo pro-
 libitu agere sinat: ut electionis, si ea facienda sit, aptum
 modum suggerat, & in dubijs opportuna consilia subministrat:
 ut pro Curatione vitiorum efficacia media præscribat:
 ut salutaria ad vitam vocationi & Statui suscepto & suscipi-
 endo conformem instituendam præcepta offerat.

M E M B R U M II.

De Ministro.

I. Ad hunc tria requirit Directorium c. 4. n. 3. & sequen-
 tibus. 1. Ut sit fidelis, discretus, taciturnus, quique suo
 modo

modestiâ, & humilitatis ac devotionis exemplo ædificet. Nihil autem loquatur, nisi de ijs, quæ ministerium pertinent, idque paucissimis verbis. Aliquando profuit huic Ministerio illum deputare, qui notus ac familiaris fuit Exercitanti; hoc enim juvat non solum ad consolationem, sed etiam ad profectum Spiritualem, quoniam aliqui interdum confidentiùs se aperiunt Amicis hujusmodi, quàm ipsi Instrutori, si cum nunquam antea nôrant.

II. Secundò requirit, ut sit Instrumentum Directoris, eúmque de omnibus, quæ circa Exercitantem aguntur, & ipsam Directorem nôsse debere prudenter judicaverit, certio-rem faciat.

III. Tertiò requirit, ut ipsi Exercitanti inserviat, componendo lectum, cubiculum verrendo (quæ duo ferè tempore Missæ exequetur) victum, aliâque, quæ opus erit, munda & apta offerendo, magnâque semper charitatem, & diligentiam præferendo; atque inter alia meminerit, etiam pro ipso quotidie orare.

M E M B R U M I I I.

De Collocutoribus.

Ad hos duo requirit citatum Directorium c. 6. n. 3. Primò, ut sint maturi & discreti, qui Exercitantem tam exemplo, quàm sermone ædificare, & honesto utilisque colloquio recreare in Domino queant. 2. Ut nullum cum Exercitante nisi utilem, & quidem de Spiritualibus rebus sermonem instituant, nullâ tamen significatione, quòd cum ad hunc vel illum Statum impellere velint. Nam præterquam quòd vocatio debeat esse libera, & à DEO venire, ipsi etiam, qui in hac deliberatione versantur, si id intelligant, vel suspicentur, eò magis retrahi solent, & contrà, ut experientia sæpe ostendit, eò magis incitari, cum in Directore, Collocutori- busque nullam cupiditatem talem animadvertunt.

M E M B R U M I V.

De Loco.

Etiam hic, cum aliquo modo serviat ad Exercitia melius faciendâ, inter causas Instrumentales latiori in sensu numerari